

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้

ผู้วิจัยได้เริ่มศึกษาถึงชีวประวัติของพระโสณ โกฬวิสเถระตั้งแต่อดีตจนถึงท่านได้นิพพาน
ผลจากการศึกษาพบว่า

พระโสณ โกฬวิสเถระเป็นพระเถระที่เป็นแบบอย่างอันเป็นบรรทัดฐานเป็นมาตรฐานแห่งพระภิก
ษุทั้งหลาย

เป็นหนึ่งในบรรดาสติมหาสาวกทางพระพุทธศาสนาที่พุทธบริษัททั้งหลายควรจะประพฤติปฏิบัติ
ตามแบบอย่างของท่าน

และนำปฏิปทาข้อวัตรปฏิบัติของท่านมาเป็นเนติแบบอย่างแห่งการประกอบศาสนกิจ
การดำเนินชีวิต และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองแผ่ไพศาลยิ่งขึ้นไป
ซึ่งจากการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจในแต่ละด้านดังนี้

ชีวประวัติในอดีตชาติ

การทำอริการกุศลต่างๆไว้ในสำนักของพระพุทธเจ้าทั้งหลายในชาติปางก่อนล้วนเป็นเบื้องบาทหรือ
มีอิทธิพลส่งเสริมให้พระโสณ โกฬวิสเถระได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์
และสิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือการได้รับแต่งตั้งไว้ตำแหน่งเอตทัคคะทั้งนี้ก็เป็นไปตามควา
มปรารถนานั่นเอง

กล่าวคือท่านได้รับพุทธพยากรณ์เป็นครั้งแรกจากพระพุทธเจ้าปทุมุตตระและก็ได้บำเพ็ญกุศลบารมี
ต่างๆ ชีวิตต้องงานเวียนผ่านการเสวยทิพยสมบัติ
และมนุษย์สมบัติรวมระยะเวลาได้หนึ่งแสนกัปจนได้พบกับพระพุทธเจ้าสมณ โคดมองค์ปัจจุบัน

การบรรลุธรรม พระโสณ โกฬวิสเถระ

ครั้งบวชแล้วได้พำนักอยู่ที่ป่าสีตะวันปรารภความเพียรเดินจงกรมจนเท้าทั้งสองแตก
ถึงกระนั้นก็ตามที่ท่านก็ไม่ย่อหย่อนในความเพียรใช้มือแทนเดินบ้าง
แต่ในท้ายที่สุดท่านก็ยังไม่บรรลุ

มีความคิดอยากจะสึกลาเพศกลับไปเป็นฆราวาสเพื่อบำเพ็ญกุศลทำบุญแทน

Buy Now

\$24.95

(Word to PDF - Unregistered)

<http://www.word-to-pdf.abdio.com/>

สุดท้ายท่านได้รับความอนุเคราะห์จากพระพุทธเจ้าให้บำเพ็ญเพียรแต่พอเหมาะ
ปรับอินทรีย์ให้เสมอกัน จนกระทั่งบรรลุเป็นพระอรหันต์

ผลงานและชีวิตในบั้นปลาย

ถึงแม้ว่าไม่พบหลักฐานที่ปรากฏว่าท่านได้ทำผลงานอะไรบ้างให้พระพุทธศาสนา
แต่ทราบว่าท่านสามารถอนุมานได้ว่า
การดำเนินชีวิตของพระสาวกย่อมดำเนินไปตามอุดมคติและเอื้อต่อการปฏิบัติตามอุดมการณ์ที่พระ
พุทธองค์ตรัสไว้ว่า “พวกเรोजจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล
และเพื่อ อคฺวาม สฺสุข แก่ จํานวน มาก ”
ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการดำเนินชีวิตของพระสาวกทั้งด้านกิจการงานและความประพฤติส่วนตัว
มุ่งเน้นเพื่อประโยชน์ของพุชนและคำนึงถึงความเป็นแบบอย่างที่ดีให้อนุชนคนรุ่นหลังอันจะกล่าว
ได้ว่า เป็นการบำเพ็ญเพื่อประัตถะหรือปฏิบัติ
แต่ถึงกระนั้นก็ตามชีวประวัติของพุทธสาวกในครั้งพุทธกาลมิได้นำเสนอในทางด้านผลงานแต่เพื่อ
ใช้เป็นเครื่องศึกษาว่าผู้บรรลุนิพพานมีขอบเขตกิจกรรมแค่ไหนเพียงใด
มีลักษณะการทำงานที่ทำจากคนสามัญชนอย่างไร

ส่วนการศึกษาถึงคุณธรรมและบทบาทของพระพระโสณโกปิวิสเถระ
พบประเด็นที่น่าสนใจ สรุปได้ดังนี้

๑) พระโสณโกปิวิสเถระหลังจากบรรลุพระอรหันต์แล้ว
ท่านได้พยากรณ์อรรถัตตผลในสำนักของพระผู้มีพระภาคเจ้า
โดยผู้ที่มีอุปนิสัยสมบัติของผู้เป็นพระอรหันต์จีวาสจะมีอุปนิสัยน้อมไปหรือบรรลุอย่างประจักษ์
ในฐานะ ๖ อย่าง ได้แก่

๑. น้อมไปในเนกขัมมะ
๒. น้อมไปในปิเวก
๓. น้อมไปในความไม่เบียดเบียน
๔. น้อมไปในความสิ้นอุปาทาน
๕. น้อมไปในความสิ้นตัณหา
๖. น้อมไปในความไม่ลุ่มหลง

อย่างไรก็ดี

เมื่อวิเคราะห์ท่าทีของการพยากรณ์อรรถัตตผล

ประหนึ่งว่าขัดแย้งกับบทบัญญัติที่ว่าด้วยการอวดอุตริมนุสสรธรรม
ซึ่งผู้วิจยพยายามตั้งคำถามว่าหลักการพยากรณ์อันหมายถึงการกล่าวหรือการบอกอวดอุตริมนุสสรธรรม
แก่บุคคลอื่นที่พระโสณโกปิวิสเถระได้พยากรณ์นั้นกล่าวล่งกับบทบัญญัติของพระพุทธเจ้าหรือไม่

Buy Now

\$24.95

(Word to PDF - Unregistered)

<http://www.word-to-pdf.abdio.com/>

จากการศึกษาพบว่าพระโสณโกฬิวิสเถระกล่าวพยากรณ์หัตตผลย่อมไม่ขัดแย้งต่อการบัญญัติสิกขาบทและไม่ได้ละเมิดสิกขาบทที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ ดังข้อความว่า “สาวกทั้งหลายของเราย่อมไม่ละเมิดสิกขาบทที่เราบัญญัติไว้ แม้เพราะเหตุแห่งชีวิต เหมือน (น้ำใน) มหาสมุทรมีปกติคงที่ ไม่ล้นฝั่ง ภิภุทั้งหลาย ขอที่สาวกทั้งหลายของเราจะไม่ละเมิดสิกขาบทที่เราบัญญัติไว้ แม้เพราะเหตุแห่งชีวิต น” เป น ฐ ร ร ม ท ี น ำ อ ุ ศ จ ร ร ย ์ ไ ม ่ แ ค ย ป ร า ก ฎ ” ซึ่งจะเห็นได้ว่าพระผู้มีพระภาคทรงพอพระทัยในถ้อยคำพรรณนาคุณของพระชีนาสพ ท ี พ ร ะ โ ส ณ โ ก ฬ ิ วิ ส เ ถ ร ะ บ ร ร ย า ย ถ ว า ย อีกทั้งพระองค์ทรงตรัสเสริมถ้อยคำของพระโสณโกฬิวิสเถระว่าวิธีอย่างนี้แหละภิภุทั้งหลาย ที่ พวก กุ ล บุ ต ร พ ย า ก ร ณ์ อ ร ุ ห ต ์ ก ล ำ ว เนื อ ค ว า ม แ ล และ ไ ม ่ น ้ อ ม เ ช้ า ห า ต น คือ ไม่ได้ต้องการจะหวังอาศัยลาภหรือสักการะและสรรเสริญแต่อย่างใดไม่ ต่างกับพวกโมฆบุรุษบางจำพวกในธรรมวินัย พยากรณ์หัตตผลทำเหมือนของเล่น ภายหลังต้องเป็นทุกข์เดือดร้อน

(๒)

คุณธรรมด้านความเพียร

พระโสณโกฬิวิสเถระได้รับตำแหน่งเอตทัคคะกว่าบรรดาภิภุทั้งหลายผู้ปรารถนาความเพียร ใน ส่วน ประ เ ค ็น น ี ้ พุ ุ วิ จ ัย ไ ค ์ พ ย า ม ต ั้ง ค ำ ถ ำ ม ว ำ การทำความเพียรในการบำเพ็ญเพียรบรรลุผลจนทำให้ฝ่าเท้าและฝ่ามือแตกกระแหงมีผลดีต่อการ ปฏิบัติหรือไม่ ด้วยเหตุใดพระพุทธเจ้าจึงทรงให้หันมาบำเพ็ญเพียรทางสายกลาง แต่ในสุดท้ายพระองค์กลับทรงมอบตำแหน่งเป็นเลิศทางด้านผู้ปรารถนาความเพียรให้แก่พระโสณโกฬิวิสเถระ ซึ่งจากการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

(๑) พระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงปฏิเสธในเรื่องการทำความเพียรโดยไม่ย่อท้อ แต่พระองค์ไม่เห็นด้วยกับการทรมานกายของตนเอง

(๒) พระพุทธเจ้าทรงให้หันมาบำเพ็ญเพียรทางสายกลางอันเป็นทางเพื่อละโลกะ และโทสะ เป็นปฏิปทาอันก่อให้เกิดจักขุ ก่อให้เกิดญาณ เพื่อความสงบ เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อตรัส เพือนิพพาน

ดังนั้นการบำเพ็ญเพียรจึงต้องอาศัยหลักมัชฌิมาปทาเป็นเครื่องกำหนดกรอบในการปฏิบัติหรือการ บำเพ็ญเพียรต้องอยู่ในแนวทางสายกลางกล่าวคือเป็นความเพียรที่บริบูรณ์และมีความเพียรที่ประคับ ประคองไว้สม่ำเสมอ ไม่หย่อนนัก ไม่ตึงนัก ไม่ให้จิตปรุงแต่งภายใน ไม่ให้ฟุ้งซ่านภายนอก

(๓)

บทบาทด้านพุทธานุญาต

นับว่าท่านพระโสณโกฬิวิสเถระ

ได้ เป็นต้นเหตุกราบทูลขออนุญาตให้ พระภิภุ ทั้งหลายให้ ใช้รองเท้าได้

Buy Now

\$24.95

(Word to PDF - Unregistered)

<http://www.word-to-pdf.abdio.com/>

แม้จะเป็นรองเท่าชั้นเดียวก็ตาม

ด้วยเป็นพระบัญญัติครั้งแรก

ต่อมาก็ปรากฏว่าทรงอนุญาตเพิ่มเติมขึ้นอีกในเขตปัจฉิมชนบทและถือหลักปฏิบัติเช่นนี้จวบจนถึงทุกวันนี้

๔) บทบาทด้านพุทธบัญญัติ กล่าวคือ พุทธบัญญัติ คือ
ข้อห้ามที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้มิให้ภิกษุล่วงละเมิด หากภิกษุใดล่วงละเมิดจะมีโทษหนักบ้าง
เบาบ้างตามความผิดที่ได้กระทำ
บทบาทด้านนี้ถึงแม้ว่าพระโสณโกฬวิเสสเถระไม่ได้เป็นต้นเค้าบัญญัติในเรื่องข้อห้ามต่างๆโดยตรง
แต่ก็กล่าวได้ว่ามีผลทางอ้อมให้ภิกษุที่ประพฤติอนาจารทางพระศาสนาจนเป็นเหตุให้ชาวบ้านโพ
ทะนา

ติเตียน

ซึ่งผู้ที่เป็นต้นบัญญัติคือการห้ามสวมใส่รองเท้าที่ในรูปแบบที่มีสีสันต่างๆคือพระภิกษุฉัพพัคคีย์แล
ะภิกษุชาวเมืองภัททิยะที่นำรองเท้ามาสวมใส่เพื่อความสนุกสนานทางอ้อมนั่นเอง

Buy Now

\$24.95

(Word to PDF - Unregistered)

<http://www.word-to-pdf.abdio.com/>

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องการศึกษาวิเคราะห์บทบาทพระโสณโกปิวิสเถระที่ปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนา ทำให้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยเพื่อการศึกษาครั้งต่อไปดังนี้

๕.๒.๑ ศึกษาขอบข่ายของการพยากรณ์หรือหัตถผลและการอวดอศรมานุสสรณ

๕.๒.๒ ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทเอตทัคคะทางด้านความเพียรของพระโสณโกปิวิสเถระและพระโสณาเถรี

Buy Now

\$24.95

(Word to PDF - Unregistered)

<http://www.word-to-pdf.abdio.com/>